

שיחת השבוע

הדבר יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

ספרים

צעטיל קטן

מאת רבי אלימלך מליזנסק
בהוצאת מכון אשר

מהדורה מבוארת של 'צעטיל קטן', שבו מפורטת שורת הנהגות לאדם הרוצה להתעלות במעלות התורה והקדושה. ביאורים, לצד סיפורים ואמרות הקשורות לעניין. 224 עמ'. טל' 057-3143912.

תהילים ו'שמונה פרקים'

בהוצאת שי למורא

מהדורה חדשה ומאירת עיניים של ספר התהילים, מבואר בפירוש 'שי למורא'. כמו-כן הופיע 'שמונה פרקים' לרמב"ם, עם ביאורי מילים והערות, מאת הרב שמואל-יהודה וינפלד. טל' 02-5370179.

רבים השיב ליהדות

מאת שניאור זלמן ברגר
בהוצאת חיש

מסכת חייו ופועלו של הרב מאיר-שלום בליז'נסקי, שהתגורר ברמת-גן והמונים נהרו לשמוע את שיעוריו. חסיד שכל עולמו הפצת היהדות והחסידות. 272 עמ'. טל' 053-9600770.

חיילי המבצעים

מאת הרב שמואל ביסטריצקי
בהוצאת מכון תפארת לוי

ספר לילדים שמגיש את מבצעי הקודש של הרבי מליובאוויטש. בספר מובאות שיחותיו של הרבי על כל מבצע, וכמו-כן סיפורים על פעולתם של המבצעים הללו. 288 עמ'. טל' 01-700-704120.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
7:10	7:48	7:23	7:01
8:11	8:50	8:16	7:58

כניסת השבת
צאת השבת

המולד: יום רביעי, 3 לפנות בוקר, 55 דקות ו-14 חלקים
ראש-חודש אייר: ביום הרביעי וביום החמישי
פרקי אבות: פרק א

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

לכבד ולאהוב במקום להלום

חילוקי דעות לובשים לא-אחת אופי של מלחמה. במקום לברר דברים בכבוד ובהערכה הדדית, נוצרת אווירה של קרב, ובמלחמה כמו במלחמה

לימדונו, שפעמים רבות יצר הרע מתעטף באצטלה של משי, ובק"ן טעמים של קדושה כביכול, ונדרשת יכולת הבחנה דקה כדי לגלות שבעצם היצר הוא המסתתר מאחורי הפסוקים והנימוקים הרמים.

אחת השיטות לברר שאלה זו היא על-ידי מבחן התוצאה. מה משיגה דרך הפולמוס והמלחמה, מלבד הגברת שנאה בין יהודים? אותו יהודי ש'קיבל בשיניים', וקהל תומכיו, עם מה הם חוזרים הביתה – עם יותר רצון ללמוד תורה ולהתקרב למקיימה או שמא להפך? ואולי אין לי כל כוונה לשכנע ולקרב לבבות, אלא לתת לעצמי ולקבוצת ההתייחסות שלי תחושת ניצחון. ואז, במה שונה הדבר מכל תחושת אגו וגאווה עצמית?

לקרב מתוך כבוד

סיפורים רבים מסופרים על גדולי ישראל שהשיבו טובה תחת רעה, האירו פנים למחריפיהם, ונהגו סבלנות אין-קץ גם כלפי בני-אדם שניסו לבזותם. כיצד היה הילל הזקן מתנהג במציאות מימנו? האם היה מצטרף לחילופי המהלומות, או מפגין כלפי כל אדם את הסבלנות שנהג כלפי אותו פוחח שעמד בערב שבת בפתח ביתו וקרא: "מי כאן הילל!".

לא צריך לנחש. הילל הזקן אמר את דבריו בבהירות: "הווי מתלמידיו של אהרון, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה". כשבא אליו הגר ובפיו הבקשה החצופה ללמדו את כל התורה כשהוא עומד על רגל אחת, לא דחה אותו על הסף, אלא אמר לו: "מה ששנא עליך אל תעשה לחברך – זוהי כל התורה כולה, והשאר פירוש הוא, לך ולמד".

זה המסר וזה הקו שעלינו ללכת בו. לא להתפלמס, לא להתעמת, לא להשיב 'מלחמה שערה'. לקרב, לנהוג לפנים משורת הדין, להאזין שם שמים על הבריות. לכבד את הזולת גם אם דעתו שונה מדעתנו, ומתוך כבוד ואהבה לנסות להאיר את עיניו. התנהגות כזאת תעורר מחשבות, תנמיך שנאות, תקדש שם שמים ותביא את הגאולה.

הימים האלה, ימי ספירת העומר, הם ימי חשבון-נפש בכל הקשור לאהבת-ישראל ולמניעת פירוד לבבות. חז"ל מציינים כי האסון שפקד את עם-ישראל, כאשר מתו תלמידי רבי עקיבא, בא מפני ש"לא נהגו כבוד זה בזה". האתגר העומד לפנינו הוא ללמוד לכבד את הזולת גם כאשר הוא חושב ומבין בדרך אחרת.

חילוקי דעות הם דבר טבעי. הקב"ה ברא כל אחד ואחד מאיתנו שונה מחברו, וממילא גם דרך מחשבתו שונה וייחודית. חז"ל ניסחו זאת במאמר: "כשם שאין פרצופיהם שווין, כך אין דעותיהם שוות". הכול מבינים שהשוני בפרצופים טבעי הוא ואף יש בו יתרון. באותה מידה עלינו לראות גם את השוני בדרך המחשבה ובעיותיהם של בני-האדם.

מבחן התוצאה

למרבה הצער, חילוקי דעות לובשים לעיתים קרובות אופי של מלחמה. במקום לברר את הדברים בכבוד ובהערכה הדדית, לא-אחת חילוקי הדעות מתפתחים במהירות לעימות רווי יצרים, ונוצרת אווירה של קרב. במלחמה כמו במלחמה, הדבר החשוב ביותר הוא להלום ביריב, לתקוף, לפגוע, להוציא משיווי-משקל.

זה האופי של מפגשים רבים, הן באמצעות כלי-התקשורת הן בשיחות פנים אל פנים. שאיפתם של דוברים רבים להוכיח ל'קהל הבית' שלהם כי הם 'הכניסו חזק' ליריב, וה'קהל' אכן מגיב כקהל אוהדים בזירת אגרוף ומריע למי שהלם חזק יותר וקשה יותר. בסוג כזה של מפגש אין כוונה לשכנע ולקרב לבבות. להפך, המטרה היא להכות, להכאיב, להוציא מהכלים. ככה זה בעולם של מלחמות וקרבות.

לעיתים גם יהודים שומרי מצוות נופלים בפח הזה. הם מצדיקים את ההתנהגות הזאת בנימוקים כמו "ענה כסיל כאיוולתו", "דע מה שתשיב", "הקהה את שיניו", ועוד פסוקים ומאמרים. אבל מאורי החסידות

האין-סוף שורה בתוך העשייה שלנו

חיבור הפכים

השילוב הזה מרומז בפסוק שקראנו בפרשה הקודמת: "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה". מצד אחד יש כאן ציווי לבני-האדם, שהם, בפעולתם, צריכים לדאוג לקיומה של 'אש תמיד'; ועם זה האש נקראת 'אש תמיד', ותמידיות היא עניין נצחי, שאינו מוגבל. כי כאשר האדם עושה ככל יכולתו, הקב"ה מעניק לו את הקיום הנצחי והאין-סופי.

ולמעשה שני הצדדים הללו מרומזים גם במילה 'תמיד' עצמה: 'תמיד' הלוא הוא קשור לזמן, והזמן מעצם הווייתו מדוד ומוגבל; ועם זה יש כאן תמידיות ונצחיות, דבר אין-סופי ובלתי-מוגבל. וזה הכוח המיוחד שהקב"ה נותן – שבתוך הזמן המדוד והמוגבל ישכון האור האלוקי האין-סופי והבלתי-מוגבל, כשם שהשכינה האין-סופית שרתה במשכן שעמד במקום מסויים והיו לו מידות מדודות ומוגבלות. חיבור ההפכים הזה הוא רק בכוחו של הקב"ה.

(תורת מנחם כרך יט, עמ' 134)

האלוקית ירדה דווקא ביום השמיני. שבעת ימי המילואים מייצגים את מסגרת הבריאה, שנבראה בשבעה ימים, ואילו המספר 'שמונה' מייצג את האור האלוקי האין-סופי, שלמעלה מגדרי הבריאה. לכן דווקא ביום השמיני בא הגילוי הגדול מלמעלה.

הקב"ה נותן את הנצח

אך אם מעשיהם של הברואים נחותים כל-כך לעומת האור האלוקי האין-סופי, ואין בהם קיום נצחי, מדוע יש צורך בעבודת האדם? למה היה צורך שהאדם, בכוחו המוגבל, יקים את המשכן שוב ושוב בשבעת ימי המילואים, בשעה שהקיום הנצחי יבוא ממילא ביום השמיני, כאשר תרד האש מלמעלה?

כאן רואים את הצורך לחבר בין השניים. אכן, עבודת האדם לעולם היא מוגבלת וזמנית, והקיום הנצחי יכול לבוא רק על-ידי התגלות אלוקית מלמעלה; ועם זה יש צורך שהאדם יעשה תחילה כל מה שבידו, בכוחו המוגבל, ואז הקב"ה נותן לו את האש של מעלה, את ההארה האלוקית הבלתי-מוגבלת.

כל אחד ואחד משבעת ימי המילואים הקריבו קרבנות במשכן. בכל יום ויום הקים משה רבנו את המשכן ולאחר מכן פירק אותו. השכינה עדיין לא שרתה במשכן, מכיוון שעדיין נותר רושם מחטא העגל. רק ביום השמיני למילואים ירדה האש מלמעלה וביטאה את השראת השכינה בעם-ישראל.

פירוק המשכן בכל יום ויום סימל את העדר התמידיות והנצחיות בעבודת האדם כפי שהיא מצד עצמה. רק לאחר ש'ותצא אש מלפני ה'", כשירדה האש מלמעלה – קיבל המשכן קיום נצחי.

ברואים מוגבלים

עבודת האדם, ככל שתהיה שלמה ועליונה, לעולם תישאר מוגבלת. הברואים, מעצם הווייתם, מוגבלים במגבלות הבריאה, ואין להם יכולת להגיע אל הנצח. כדי שעבודת האדם תשיג את הקיום הנצחי היא זקוקה לכוח מיוחד מלמעלה, מהקב"ה, שהוא אין-סופי ובלתי-מוגבל.

עניין זה בא לידי ביטוי גם בעובדה שהאש

מן המעיין כשרות | מאת הרב אליעזר ברוד

לא לאכזריות

"אך את זה לא תאכלו" (ויקרא יא, ד). הסימן הגדול בעופות הוא הדריסה – שכל עוף הדורס לעולם טמא, מפני שדמו מחומם לאכזריותו, ונותן אכזריות בלב האוכלו. ואין בבהמות הטהורות שהן ממעלות הגרה וממפריסות הפרסה 'דורס'. לכן הן מותרות באכילה.

(רמב"ן)

סימונים לנצח

"אך את זה תאכלו" (ויקרא יא, כא). מופלא הדבר, אלפי שנים חלפו מאז ניתנה התורה, ומלבד הבהמות והחיות המנויות בה, לא גילה איש במשך הזמן עוד בהמה או חיה שיש בהן סימני הטהרה שהתורה מונה.

(הכוזרי)

האסור והמותר

סיפר החסיד רבי מרדכי מהורודוק: הפתגם הראשון ששמענו מאדמו"ר הזקן, כשבאנו לליאזונה, היה: "האסור הלוא הוא אסור, והמותר – מיותר". כשלוש-ארבע שנים 'עבדנו' על פתגם זה עד שהצלחנו ליישמו בכל ענייני חיינו, ורק אז נכנסנו אל הרבי ליחידות לשאול דרך בעבודת ה'.

(היום-יום)

הבדל דק

"להבדיל בין הטמא ובין הטהור" (ויקרא יא, מז). רש"י מפרש: "בין נשחט חציו של קנה לנשחט רובו". ההבדל בין 'חציו' ל'רובו' הוא משהו בלבד, אך ההבדל הדק הזה מבדיל בין טהרה לטומאה, בין גן-עדן לגיהנום.

(רבי בונם מפשיסחה)

היתר הבשר

"זאת החיה אשר תאכלו" (ויקרא יא, ב). התחיל הכתוב לפרט את מה שמותר לאכול, כי על-פי הסברה היה ראוי ורצוי שלא לאכול שום בעל-חיים, כמו שאמרנו חז"ל (פסחים עט): "עם הארץ אסור לאכול בשר". לכן היה צורך להתחיל ב"זאת החיה אשר תאכלו", כי ההיתר באכילת בשר הוא החידוש.

(חתם סופר)

חסד למי

"ואת החסידה" (ויקרא יא, יט). אמרו חז"ל (חולין סג): "למה נקרא שמה חסידה? שעושה חסד עם חברותיה". אם-כן, מדוע החסידה נמנית עם העופות הטמאים? – כי היא עושה חסד רק עם חברותיה, ומלבד 'אנשי שלומה' אין היא נותנת דעתה על איש...

(עיטורי תורה)

אמרת השבוע

בעדן ובעד העם

כאשר רבי שמחה-בונם מפשיסחה החל להנהיג את עדתו, קמה כנגדו התנגדות. פעם אחת פגש אותו אחד מראשי המתנגדים לו ושאל: "איך יכול כבודו לעורר את הציבור לתשובה, בשעה שידוע כי התגורר זמן רב בברלין, ושהה שם בסביבת חוטאים?".

השיבו רבי שמחה-בונם: "בפרשת שמיני משה רבנו אומר לאהרון הכהן: 'קרב את המזבח ועשה את חטאתך ואת עולתך וכפר בעדן ובעד העם'. משה רבנו מדגיש שתחילה צריך האדם לפעול כפרה בעבורו, ואז יוכל לכפר גם על העם. מי שלא ראה חטאים וחוטאים, אינו מסוגל להוציא אחרים מהביצה הרוחנית שבתוכה שקעו. רק מי שהיה קרוב להבלי העולם והכיר את חולשת האדם, יכול לתקן את עצמו ואז יוכל לתקן את האחרים".

'הצגה' ששינתה

שנים רבות עברו מאז החל אייזי להידרדר במדרון. תחילה התיר לעצמו להתרועע בחברת גויים ולקרוא את ספריהם. אט-אט התגשם והלך מבחינה רוחנית. מוחו וליבו ניטמטמו באכילת מאכלים לא-כשרים, והוא נהפך לגס-רוח ועז-פנים.

עד מהרה נעשה אייזי שם דבר בעיר ברוד, שבה התגורר. יהודי העיר נמנעו מלהתקרב אליו. באותם ימים הייתה פריקת-העול שלו תופעה חריגה, שכן יהודי העיר הקפידו על קיום התורה ומצוותיה.

בעיני רבים היה אייזי דוגמה לרשע וטוב לו. עשיר גדול היה. שדות ופרדסים רחבי-ידיים, שהשתרעו מחוץ לעיר, היו שייכים לו, והניבו לו כסף רב. ככל שרדף אייזי אחרי סיפוקים והנאות, גדלה תאוותו. בשגרת יומו החדשה נכללו גם שעות רבות של בילוי באתרי הבידור, בחברת ידידיו הנכרים.

יום אחד נודע לאיזי כי בעיר ברדיצ'ב, שבה מתגורר הצדיק רבי לוי-יצחק, יש תאטרון גדול ובו מועלות הצגות על התנהגותו של הצדיק. שחקנים מחופשים היו באים לבית-המדרש וצופים בעבודתו הקדושה של הצדיק, ולאחר מכן היו עורכים הצגות וחיקויים בתאטרון. אייזי החליט שהוא חייב לראות זאת, קם ונסע לברדיצ'ב.

זה היה בערב שבת. אייזי השתכן באכסניה היקרה ביותר. העובדה שבעלי האכסניה אינם יהודים וכל האוכל המוגש בה טרף, לא הפריעה לו כלל. הוא התארגן ויצא לעבר התאטרון העירוני.

פתאום הבריקה מחשבה במוחו: "כל הגויים ההולכים לתאטרון היו ודאי שמחים להיכנס לבית-מדרשו של הצדיק מברדיצ'ב ולצפות במקור, אך הדבר נמנע מהם. אני יכול להיכנס לשם ללא חשש, ולחזות במו עיניי בהנהגותיו המשעשעות של אדמו"ר החסידים".

שינה אייזי את כיוון לכתו והחל צועד לעבר בית-מדרשו של רבי לוי-יצחק. הוא נכנס פנימה לאחר תפילת מנחה של ערב שבת. הכול המתינו בחדרת-קודש לכניסתו של הצדיק, שנהג להתפלל לפני התיבה בקבלת שבת. אייזי תפס עמדת צפייה טובה, והמתין לכניסת הצדיק.

פתאום הושלך הס והצדיק נכנס. קודם שפתח בתפילה פנה אל הקב"ה בהמיה חרישית: "ריבוננו-שלי-עולם, כל ברואי

עולם אומרים שירה לפניך. מלאכים ושרפים ונאצלים קדושים מבקשים את שמך. אבל גם אני, עבדך הפחות, לוי-יצחק בן שרה-שאשא, מבקש לומר לך שירה..."

וכך, בקול מלא ערגה וגעגועים, החל הצדיק באמירת "לכו נרננה לה", נריעה

לצור ישענו". קולו התחזק מרגע לרגע, והתלהבות של קודש הדליקה את כל המתפללים.

התפילה נגעה לליבו של אייזי. הוא מצא את עצמו עוקב ברצינות רבה אחר כל תנועותיו של הצדיק ונפשו מתמוגגת מכל מילה ומילה.

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

זעקת הגאולה

חודש ניסן בכלל הוא חודש של גאולה, וכאשר מתקרבים לסיומו של החודש, גוברת ומתעצמת הציפייה לגאולה. זכורים היטב הדברים הכואבים שהשמיע הרבי מליובאוויטש (אור ל"ח בניסן תנש"א): "מתאספים עשרה (וכמה וכמה עשיריות) מ ישראל ביחד, ובזמן זכאי בנוגע לגאולה, ואף-על-פי-כן אינם מרעישים לפעול ביאת המשיח תיכף ומיד, ולא מופרך אצלם, רחמנא-ליצלן, שמשיח לא יבוא בלילה זה, וגם מחר לא יבוא משיח-צדקנו, וגם מחמתיים לא יבוא משיח-צדקנו, רחמנא-ליצלן! גם כשצועקים 'עד מתי' - הרי זה מפני הציוריו כו', ואילו היו מתכוונים ומבקשים וצועקים באמת, בוודאי ובוודאי שמשיח כבר היה בא!".

בהווה החסידית ידועים כמה וכמה מגדולי החסידות כדמויות-מופת של ציפייה לזהות לגאולה. על בעל 'שמח-משה' מסופר, שלא היה מסיח דעת אפילו לרגע מלקוות לביאת הגואל, ועד עת זקנה ושיבה היה ברור אצלו שיחיה ויגיע לזמן ביאת המשיח. צדיקי הדור אמרו עליו שהוא ניצוץ ירמיה הנביא, ויש אומרים שהוא עצמו אמר: "אל ייפלא בעיניכם גדול אבלי ותוגתי על חורבן בית-המקדש, כי אני הגבר ראיתי עוני עמי, על-כן לא אוכל לשכוח אף לרגע ואקווה לה' יום-יום". קודם פטירתו אמר: "לו הייתי יודע בימי נעוריי כי אזדקן ואלך ומשיח לא יבוא - לא הייתי יכול לחיות מרוב צער, ונפשי הייתה יוצאת, אך גודל ביטחוני ותקוותי החיוני עד היום".

תקיעה אחת בלבד

רבי לוי-יצחק מברדיצ'ב אמר בראש-השנה לפני התקיעות: "ריבוננו-שלי-עולם! אתה אמרת לנו, 'יום תרועה יהיה לכם', ועל-כן תוקעים בניך מאה קולות בשני ימי הדין, זה כמה אלפי שנים. ואנו, ריבוננו-שלי-עולם, רבבות אלפי בני-ישראל, זועקים ומבקשים כבר אלפי שנים - תקע בשופר גדול לחירותנו, תקיעה אחת בלבד... עד מתי נצפה לתקיעה זו?!" (קדושת לוי' בהוספות).

על בעל 'דברי חיים' מסופר, שפעם אחת, בסוף ימיו, אמר לאדם חשוב אחד בזה הלשון: "לו היה באפשרותי למצוא ולצרף אליי תשעה אוהבים, ידידים נאמנים, אשר לבבם כלבבי, היינו לוקחים עמנו לחם-משנה באמתחותינו והיינו הולכים לשוח בשדה ולהפציר בתפילות ובתחנונים ולא נשוב אל בתינו עד אשר ישראל נושע בה' ושועתי-עולמים בגאולת-עולם בביאת משיח בן-דוד. אבל מה אעשה ולא אוכל למצוא אתי אנשים כאלה. אחד יש לי, המחותן (בעל 'שם שלמה') מסטריזוב, אבל איה אפוא השמונה האחרים?".

על סף הגאולה

ה'חפץ-חיים' חי מתוך ציפייה וזעקה אדירה לגאולה. מסופר עליו, כי בחצות הלילה, כשישנו כל בני-הבית את שנתם ובחוץ שרתה דומייה, היה נכנס לחדרו, נועל את הדלת במגעול ובריה, ולא מרשה לשום אדם להיכנס. אף לא היה מעלה אור בחדר. והיה שופך את שיחו ורחשי לבבו לפני הקב"ה: "כמה זמן עוד נחכה?! עד מתי?! הרי אנו כבר כולנו שבורים כחרס הנשבר! הבט והתבונן, אם עוד תמצא לב יהודי אחד שלם. ופתאום החל להזעיק לעזרה את צדיקי הדור שהלכו למנוחת עולמים: "אייכם?!", היה צועק. "למה אתם מחשיים! הרי אתם צריכים להיות התובעים בעבורנו! נשמות קדושות, וכי כבר שכחתן הכול?".

אך אם בכל הדורות זו הייתה זעקה בלבד, בישר הרבי מליובאוויטש לעם-ישראל כי עכשיו הגאולה היא כבר מציאות ודאית העומדת על סף הדלת ממש: "בוודאי ובוודאי ללא כל ספק וספק-ספקא שכבר הגיע זמן הגאולה... עומדים כבר על סף התחלת ימות המשיח, על סף התחלת הגאולה" (שבת פרשת בלק תנש"א). דווקא משום כך נדרשת הזעקה הגדולה ביותר - למה הגאולה עדיין מתמהמהת!

עם סיום התפילה נותר אייזי דומם במקומו ולא פנה ללכת כשאר המתפללים. ההתרגשות הרבה שאחזה בו לא הניחה לו, ועכשיו מרגיש שאין הוא יכול בשום פנים לחזור לאכול באכסנייתו. השמש כבר התכונן לסגור את בית-המדרש. אייזי פנה אליו בשפה רפה ושאל אם יוכל לארוח לסעודת השבת.

"אורח אני בעיר", אמר לשמש. "בערב שבת באתי, ובאכסניה שבה השתכנתי אין אוכל כשר. האם אוכל לסעוד אצלך, וכמובן אשלם לך אחר השבת במיטב".

הסיפור לא ממש שכנע את השמש, שכן מראהו של אייזי העיד עליו כי הוא איש אמיד וסוחר ממוחה, אולם הכנסת אורחים מצווה היא. הוא נענה בחיוב, והדגיש כי הוא עושה זאת לשם מצווה, ולא יקבל תשלום חלילה.

לאחר הסעודה לווה אייזי למארחו אל שולחנו הקדוש של רבי לוי-יצחק. כמו בתפילה, גם עתה לא הסיר אייזי את מבטו מהצדיק. האווירה המיוחדת והקדושה שבו את ליבו והביאוהו לידי התעלות והתרוממות-רוח. בלילה הייתה השינה ממנו והלאה. נפשו הסוערת לא נרגעה, וכאשר הפציע השחר קם ורץ שוב לבית-המדרש.

כל השבת אפפה אותו אווירת ההתעלות והקדושה, אולם מיד בצאתה, כאשר סיים הצדיק להבדיל על הכוס, חש פתאום אייזי כאילו כל מה שהרגיש עד עתה מתפוגג ונעלם. לפתע חש כמה הוא רחוק מכל מה שחווה בשבת. תחושת מרירות וחרטה מילאה את כל ישותו, והוא החליט לעזוב את דרכו הרעה ולחזור לצור מחצבתו.

הוא נכנס לחדרו של הצדיק וביקש דרך תשובה: "רבי, רצוני שהרבי יורני דרך תשובה".

שאל הצדיק: "באילו חטאים נכשלת?".

"אוי, רבי, חטאיי רבים כל-כך עד שמוטב היה לשאול אילו עוונות לא עויתתי... השיב האיש בקול שבור.

"אם-כן, כיצד אוכל לעזור לך?", שאל הצדיק ושקע במחשבותיו.

האיש חידש את בכיו ביתר-שאת. הוא התייפח כילד. אור-אז פנה אליו הצדיק ואמר: "זאת עליך לעשות. חזור לעירך ומכור את כל נכסך. חצי מהכסף המזומן תחלק לצדקה בין עניי עירך, ושוב לכאן ובידך יתרת הכסף, ואורה לך מה לעשות".

אייזי חשש לחזור לעירו, שמא יתפתה לשוב לדרכו הרעה, אולם הצדיק עודד אותו. הוא קיים את הוראותיו במילואן, ולאחר שחילק מחצית מכספו לעניי עירו שב לברדיצ'ב, נעשה בעל-תשובה גמור, והסתופף בצל הצדיק עד אחרית ימיו.

ממסעדה בארה"ב לבית פתוח בירושלים

באותה שנה זכיתי שוב לבקר אצלו, אומר יעקב־משה בגאווה.

הנחת תפילין שחוללה שינוי

את שנות ילדותו עשה במוסדות תורה בברוקלין, אך כשהתבגר נגרר אחר המולת העולם וחדל מלשמור תורה ומצוות. הייתה לו מסעדה צמחונית באיסט וילג'. ואז ראה מודעה בעיתון מקומי המזמינה את הציבור לתהלוכת ל"ג בעומר עם הרבי מליובאוויטש. "העניין סיקרן אותי, אף־על־פי שזמן רב לא התעניינתי בכל מה שקשור בדת", הוא אומר.

הבחור עמד וצפה בתהלוכה המרשימה, במיצגי היהדות ובאלפים ששרו את פיוטי ל"ג בעומר. "חב"דניק הצייע לי להניח תפילין. לא התנגדתי", הוא מספר. "אותה הנחת תפילין חוללה בי זעזוע. בהמשך התחלתי לשמור עוד מצווה ועוד מצווה. השלב הבא היה להפוך את המסעדה לכשרה. יהודים דתיים וחרדים החלו להיכנס למסעדה והרווחים פשוט זינקו".

דתיים ואוכל צמחוני

בשנת תשל"ח החליט לבקר בארץ־ישראל. הוא הלך אל רבי ישראל אבוחצירא, הבבא־סאלי. "ביקשתי ממנו ברכה לזיווג והוא השיב: 'בקרוב מאוד'. כעבור ארבע שעות נפגשתי עם אשתי לעתיד. את החתונה בחרנו לעשות בשכונת קראון־הייטס בניו־יורק, לאחר שקיבלנו את ברכת הרבי מליובאוויטש לנישואינו".

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

באוזניו את מה שהוא אומר.

לכתחילה חייב האדם לבטא בשפתו ולהשמיע לאוזניו את כל מה שאומר, הן בקריאת שמע ובתפילה, הן בברכת המזון ושאר הברכות, הן בלימוד התורה. גם בתפילת שמונה־עשרה ('עמידה'), שהיא בלחש, עליו להשמיע לאוזניו־שלו, ורק יזהר שלא תישמע תפילתו לאחרים.

בדיעבד, אם לחש את המילים ולא השמיע לאוזניו - יצא ידי חובתו, אבל אם לא ביטא בשפתו - לא יצא, שהרהור אינו כדיבור.

יש להציע לאורחים שאינם רגילים להתפלל ולא יצליחו לומר בפייהם את כל התפילה עם הציבור, שיאמרו בפה רק את החלקים החשובים ביותר, כמו קריאת שמע ושמונה־עשרה, ובהמשך יתרגלו להתפלל את כל התפילה עם הציבור.

מקורות: ברכות טו,א. רמב"ם הל' ברכות פ"א ה"ז. טושר"ע ושו"ע אדמו"ר הזקן או"ח סי' ס"ג, וסי' קפ"ב (ס"ג). טושר"ע סי' קא ס"ב, וכף החיים שם ס"ק ח"ט. פסקי תשובות סי' ט"ו ש"ג. תניא ר"פ לז.

ומיים בלבד לאחר שנישאו בניו־יורק נחתו יעקב־משה שלאס ורעייתו בארץ והשתכנו בדירה צנועה ברובע היהודי בירושלים. זה היה בשנת תשל"ח, ביום שישי הסמוך לערב פסח. פתאום נשמעו דפיקות בדלת. במפתן עמדו בני־זוג, עולים מצרפת, ושאלו במבוכה: "נוכל לערוך אצלכם את השבע ברכות" שלנו? נתקענו ברגע האחרון ממש ואין לנו היכן לקיים את השמחה".

בני־זוג שלאס החליטו להיענות לאתגר. הם אירחו את החתן והכלה במאור־פנים, למרות האמצעים הדלים שהיו אז ברשותם. מאז הספיקו לארח בבתם אלפי אורחים. "הזוג מצרפת היה הראשון שזיכה אותנו במצוות הכנסת אורחים", אומר יעקב־משה, "ומאז ב"ה אין אצלנו שבת בלי אורחים".

פדיון הבן במנוסה

יעקב־משה נולד לפני שבעים שנה בפולין. בהיותו בן חודש וחצי נטלוהו הוריו וברחו עמו לרוסיה מאימת הנאצים. "את פדיון הבן ערכו לי בשעת המנוסה", הוא מספר. "היינו חמש שנים ברוסיה ולאחר שתמה המלחמה שבנו לפולין ובהמשך עברנו לגרמניה".

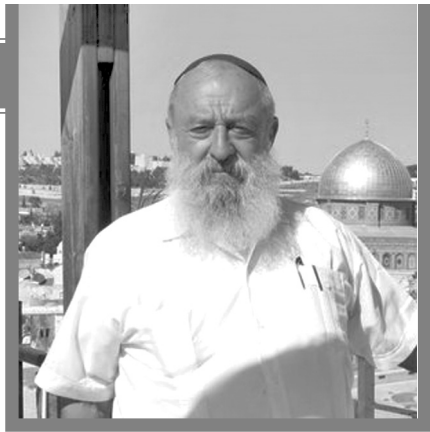
בשנת תש"ט היגרה משפחתו לארה"ב. "בן־דודי לקח אותי לפגישה אצל הרבי הרי"צ מליובאוויטש (האדמו"ר הקודם). בן־דודי תיאר את התלאות שעברו על משפחתנו. הרבי לא דיבר בגלל חולשתו, אך המבט שנתן בי נחרת בתוכי עד היום הזה.

לבטא בשפתיים

שאלה: בתפילה או באמירת ברכה - האם אפשר להסתפק בקריאה במחשבה או חייבים לומר זאת בקול דווקא?

תשובה: יש יהודים שבאים לבתי־הכנסת לתפילה (בפרט בבתי־כנסת אשכנזיים שבהם רק החזן מתפלל בקול רם) וחושבים שדיי לקרוא בעיניים את התפילה ואין צורך לבטא כל מילה בפה.

אבל עולמנו נקרא 'עולם העשייה', ומצוות התורה שניתנו לנו רובן ככולן מצוות מעשיות, ולכן מי שכיוון את כל הכוונות שבעולם ובפועל לא הניח תפילין על - לא קיים את המצווה, ואילו מי שהניח תפילין על ידו וראשו ובקושי הבין מה הוא עושה - קיים אותה. כך גם בתפילה, ברכות ולימוד תורה: צריך לקיים "כל עצמותיי תאמינה", ולפחות לבטא את המילים בפה, ואם אפשר - גם להשמיע אותן בפועל עד שישמע

שלאס: הכנסת אורחים עם הנחיתה בירושלים

בני־זוג עולים לארץ ופותחים קיטרינג משפחתי, בדגש על אוכל צמחוני, לחם מחיטה מלאה וירקות אורגניים. אך עיקר שמחתם היא על הפיכת ביתם לבית פתוח לאורחים. אין־ספור סיפורים מתגלגלים בסעודות המשפחתיות. "יום שישי אחד בא לכותל המערבי סטודנט יהודי מארה"ב. חסיד חב"ד הניח עמו תפילין והזמין אותו לסעוד אצלנו. במהלך הסעודה אמר לנו כי היה סבור שדתיים אוכלים כל היום רק דברים משמינים, והוא לא העלה על דעתו שיש דתיים שאוכל מזון צמחוני... בעקבות זאת החל הבחור ללמוד יהדות".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020